บทที่ 3

วิเคราะห์สาระสำคัญพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

สืบเนื่องจากกฎหมายว่าด้วยโรงแรมได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2478 มีบทบัญญัติ อัตราค่าธรรมเนียม และอัตราโทษยังไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจโรงแรมได้พัฒนาและขยายตัวมากยิ่งขึ้น ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 สำหรับในบทนี้จะได้วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมธุรกิจโรงแรม มาตรการทางกฎหมายในการกำกับธุรกิจโรงแรมที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 รวมทั้งจะกล่าวถึงกฎหมายโรงแรมในต่างประเทศและหลักกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นจุดเด่นจุดด้อยของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

3.1 หลักการและเหตุผลพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

3.1.1 หลักการ

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มีหลักการ คือ "ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงแรม" [1] กฎหมายโรงแรมที่กล่าว คือ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ซึ่งมีบทบัญญัติค่าธรรมเนียมและอัตราโทษไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบันนั่นเอง

3.1.2 เหตุผล

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ในตอนท้ายพระราชบัญญัติ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจโรงแรมได้พัฒนาและขยายตัวมากขึ้น ดังนั้น เพื่อส่งเสริมและยกมาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมและกำหนดหลักเกณฑ์ ในการประกอบธุรกิจให้เหมาะสมกับสภาพของการประกอบธุรกิจ

---

[1] สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, "เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. . . . . ," 14 พฤศจิกายน 2545.

โรงแรมแต่ละประเภท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ จากหลักการและเหตุผลข้างต้น ถ้าพิจารณาตามหลักกฎหมายมหาชนแล้ว ถือได้ว่า รัฐได้เข้ามามีบทบาทในการวางกฎเกณฑ์ ในการประกอบการเอกชน เพื่อมิให้เกิดกระทบกระเทือนต่อสังคม กรณีพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ถือว่ารัฐได้ใช้อำนาจเข้าแทรกแซงเศรษฐกิจ โดยการกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเป็นพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ที่มีลักษณะเฉพาะทางเศรษฐกิจในการที่จะอนุญาตหรือจำกัดสิทธิ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบการทางเศรษฐกิจของเอกชนในการประกอบการ[2] ทั้งนี้ ในการที่รัฐจะเข้ามาจำกัดสิทธิเสรีภาพของเอกชน รัฐเสรีประชาธิปไตยต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ อาทิเช่น หลักนิติรัฐ (Rule of Law) เป็นหลักหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับของรัฐประชาธิปไตยในปัจจุบันและถือเป็นหลักสำคัญในการปกครองของรัฐ ซึ่งหมายถึงการที่รัฐยอมตนอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายซึ่งรัฐเป็นผู้ตราขึ้นเอง เท่ากับว่าอำนาจอธิปไตยของรัฐได้ถูกจำกัดลงโดยข้อจำกัดตามกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายที่รัฐตราขึ้นเอง ดังนั้น รัฐต้องเคารพในสิทธิและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้สิทธิแก่ปัจเจกชน เมื่อใดก็ตามที่รัฐจะกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนรัฐต้องอาศัยกฎหมายเพื่อให้กระทำการได้[3] ทั้งนี้ นิติรัฐเป็นบทโต้แย้งทฤษฎีอำนาจอธิปไตยดั้งเดิมที่ถือว่า อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดเด็ดขาดและเป็นนิรันดรไม่อยู่อาณัติของอำนาจใดเลย การที่มีหลักนิติรัฐดังกล่าว เท่ากับเป็นการจำกัดอำนาจอธิปไตย[4] และระบบนิติรัฐเป็นระบบที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของพลเมือง และวัตถุประสงค์หลักในการป้องกันและแก้ไขการใช้อำนาจตามอำเภอใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถ้ามีความจำเป็นประชาชนต้องสามารถดำเนินคดีกับการกระทำของรัฐ ทุกประเภทที่มิชอบและทำให้ปัจเจกชนเสียหาย[5] และหลักกฎหมายมหาชนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือหลักความชอบด้วยกฎหมาย อันได้แก่หลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

---

[2] ดวงเดือน สุเทพพร , "การแทรกแซงของรัฐในทางเศรษฐกิจในขอบเขตกฎหมายมหาชน" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 34.

[3] เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, "องค์กรและวิธีการคุ้มครองประชาชนและควบคุมฝ่ายปกครองภายในฝ่ายปกครองในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 10.

[4] โภคิน พลกุล, <u>เอกสารประกอบการบรรยายวิชากฎหมายมหาชน</u> (กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2525), หน้า 86.

[5] บวรศักดิ์ อุวรรณโณ , <u>กฎหมายมหาชน ที่มาและนิติวิธี</u> (กรุงเทพ : สำนักพิมพ์นิติธรรม , 2538), หน้า 280.

ที่กำหนดให้การตรากฎหมายของรัฐสภาจะขัดต่อรัฐธรรมนูญมิได้ [6] และหลักความชอบด้วยกฎหมายของนิติกรรมทางปกครองที่ฝ่ายปกครองจะกระทำการใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพ หรือประโยชน์ อันชอบธรรมของเอกชน คนใดคนหนึ่งได้ ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจและจะต้องกระทำการดังกล่าวภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ในการพิจารณาพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ผู้เขียนจะได้นำหลักของกฎหมายมหาชนมาวิเคราะห์ด้วยและในภาคผนวก ก ได้แสดงตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 และพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 พร้อมเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมทุกมาตรา

3.2 มาตรการทางกฎหมายการส่งเสริมธุรกิจโรงแรม

เหตุผลในการตราพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ที่ระบุว่าเพื่อส่งเสริมและยกมาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมนั้น เมื่อมาพิจารณาพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 แล้วพบว่าสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เน้นหนักในเรื่องการกำกับธุรกิจโรงแรมจากภาครัฐแทบทั้งสิ้น การแก้ไขเพิ่มเติมเป็นไปเพื่อให้การกำกับธุรกิจโรงแรมมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมในปัจจุบัน ในส่วนมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมธุรกิจโรงแรมที่พบในพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มีดังนี้

3.2.1 คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม *

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม ประกอบด้วยบุคคล จำนวน 21 คน ได้แก่

(1) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ
(2) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
(3) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(4) อธิบดีกรมการปกครอง
(5) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
(6) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

---

[6] ประยูร กาญจนดุล, กฎหมายปกครอง (กรุงเทพ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 166.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 133.

(7) อธิบดีกรมอนามัย

(8) ผู้อำนวยการสำนักการนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(9) ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(10) ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(11) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม

(12) นายกสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว

(13) นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศ

(14) นายกสมาคมโรงแรมไทย

(15) ผู้แทนสมาคมโรงแรมไทย

(16) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(17) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิภาคเอกชน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านโรงแรมหรือด้านการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงการกระจายผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านโรงแรมไปตามประเภทของโรงแรมที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 13

เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม

ให้ผู้แทนกรมการปกครองเป็นเลขานุการ ซึ่งอธิบดีกรมการปกครองได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการเป็นเลขานุการคณะกรรมการดังกล่าว โดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

วาระของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในประเภทเดียวกันเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ได้รับตำแหน่งเท่ากับ**วาระเหลืออยู่ของผู้ซึ่ง ตนแทน**

ในกรณีที่กรรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง ด้วยเหตุอื่นนอกจากครบวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(4) เป็นบุคคลล้มละลาย

(5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่

(1) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทโรงแรม หลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการอนุญาตตั้งโรงแรม ตามมาตรา 13

(2) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศกำหนดเขตท้องที่หนึ่งท้องที่ใดเป็นเขตงดออกใบอนุญาตตามมาตรา 14

(3) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

(4) เสนอแผนและมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและการกำกับดูแลธุรกิจโรงแรม

(5) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในกรณีที่คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด คณะกรรมการต้องแต่งตั้งผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นอนุกรรมการ ในเรื่องดังกล่าวด้วย เว้นแต่กรณีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีส่วนได้เสียหรือประโยชน์เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว

ให้นำข้อกำหนดในการประชุมของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม หรืออนุกรรมการให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมแล้วพบว่า ประกอบด้วยตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาคราชการ 11 คน ภาคเอกชน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ทำให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการมีมุมมองที่รอบด้าน และตัวแทนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้รับทราบปัญหาและอุปสรรคของการประกอบธุรกิจของโรงแรม และจะได้หาแนวทางเพื่อช่วยส่งเสริมธุรกิจโรงแรมในกรอบอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานได้ดีกว่าให้หน่วยงานเดียวกำกับดูแล การประกอบธุรกิจโรงแรม

แต่ถ้าหากพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้วหน้าที่หลักของคณะกรรมการจะเป็นเรื่องกำกับธุรกิจโรงแรม อาทิเช่น ให้คำแนะนำรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทโรงแรม หน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียน ในส่วนหน้าที่ในการส่งเสริมธุรกิจโรงแรมจะกระทำได้ ในลักษณะเสนอแผนและมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมและปฏิบัติการอื่นใด ตามที่กฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ในส่วนกฎหมายโรงแรมต่างประเทศ จะพบว่ากฎหมายสิงคโปร์ Hotel Act. 1956 , section 3 ได้กำหนดคณะกรรมการโรงแรมขึ้นมาโดยรัฐมนตรี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลเข้ามาเป็นประธานและกรรมการคราวละ 3 ปี นับแต่วันที่รับแต่งตั้ง แต่ยังคงอำนาจไว้ที่รัฐมนตรีมีอำนาจปลด หรือเปลี่ยนแปลงกรรมการได้ตลอดเวลา แต่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจะทำหน้าที่กำกับธุรกิจโรงแรม มิได้ทำหน้าที่ส่งเสริมธุรกิจโรงแรมแต่อย่างใด

3.2.2 การกำหนดให้ผู้จัดการโรงแรมต้องเป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือเป็นผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารจัดการโรงแรม *

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้ผู้จัดการโรงแรม ต้องมีคุณสมบัติประการหนึ่ง คือ เป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือประสบการณ์ ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมประกาศ กำหนดหรือมีหนังสือรับรองที่ได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการหลักสูตรที่คณะกรรมการรับรอง ถือว่าเป็นการส่งเสริมและยกมาตรฐานการประกอบวิชาชีพโรงแรมประการหนึ่ง เนื่องจากสภาวการณ์การประกอบธุรกิจโรงแรมของประเทศไทยแตกต่างจาก 60 - 70 ปีก่อนหน้านี้มาก ผู้ที่จะประกอบอาชีพบริหารจัดการโรงแรม ควรที่จะมีมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อให้ได้มืออาชีพในการบริหารจัดการโรงแรม และในขณะนี้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้เปิดหลักสูตรบริหารจัดการโรงแรม เป็นจำนวนมาก โดยเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนเป็น

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก หน้า 154.

จำนวน 35 แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 31 แห่ง และวิทยาลัยสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษา จำนวน 68 แห่ง

เมื่อได้พิจารณามาตรการทางกฎหมายการส่งเสริมธุรกิจโรงแรมในพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 จะพบว่าเป็นการเปิดโอกาส ให้คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมทำหน้าที่เสนอแนะแผนและมาตรการในการส่งเสริมธุรกิจโรงแรม และให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการส่งเสริมธุรกิจโรงแรมและการยกมาตรฐานการประกอบอาชีพเป็นผู้จัดการโรงแรมให้ดีขึ้น

อนึ่งการส่งเสริมในด้านการเงินแก่ธุรกิจโรงแรมของประเทศไทยจะไม่พบในกฎหมายนี้ แต่จะไปเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่มีหน้าที่โดยตรง ในเรื่องการส่งเสริมการลงทุน ตัวอย่างเช่น เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2549 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เห็นชอบในมาตรการส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพบริการโรงแรมในแหล่งท่องเที่ยวเดิม เพื่อให้กิจการโรงแรมปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานบริการ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเวลา 4 ปี จำกัดวงเงินยกเว้นภาษีเงินได้บุคคล เป็นเวลา 4 ปี จำกัดวงเงินยกเว้นภาษีเงินได้ ไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินลงทุนที่ใช้ในการปรับปรุง

สำหรับในต่างประเทศ พบว่า ในประเทศฝรั่งเศส และในประเทศอังกฤษมีการส่งเสริมการเงินแก่ธุรกิจโรงแรมดังนี้

ประเทศฝรั่งเศส

ทางราชการของประเทศฝรั่งเศสจัดให้มีการสนับสนุนทางด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการโรงแรม ใน 2 รูปแบบ คือ เงินอุดหนุนเพื่อการปรับปรุงโรงแรมและกองทุนเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

กองทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้นให้การสนับสนุนทางด้านสินเชื่อแก่ผู้ประกอบกิจการโรงแรมที่ได้รับการจัดระดับให้เป็น "โรงแรมเพื่อการท่องเที่ยว" ได้ถึง 100% ของราคาโรงแรม โดยมีเวลาผ่อนชำระหนี้ได้ถึง 15 ปี [7]

ประเทศอังกฤษ

การให้การช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการพัฒนาโรงแรมนั้น พระราชบัญญัติ Development of Tourism Act 1969 ได้บัญญัติไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การให้เงินอุดหนุน (Hotel development Grant)

---

[7] อภิรักษ์ โกสุมา , "การพัฒนากฎหมายโรงแรมเพื่อการประกอบธุรกิจเอกชน" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2543), หน้า 24.

การสร้างโรงแรมใหม่ อาจขอรับเงินอุดหนุนจาก Tourist Board ได้เมื่อโรงแรมสร้างเสร็จแล้ว ในการพิจารณาให้เงินอุดหนุน Tourist Board จะต้องพิจารณาเป็นที่พอใจว่า โรงแรมดังกล่าวได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก. จะต้องมีห้องพักอาศัยไม่น้อยกว่า 10 ห้อง แต่ถ้าโรงแรมอยู่ภายใต้เขต Greater London จะต้องมีห้องพักไม่น้อยกว่า 25 ห้อง

ข. มีการจัดอาหารเช้าและอาหารค่ำภายในสถานที่ภายในเวลาอันสมควรสำหรับผู้พัก

ค. มีสถานที่นั่งพักผ่อนส่วนรวมภายในโรงแรมสำหรับผู้พัก

ง. มีการบริการผู้พักอย่างเหมาะสมรวมทั้งการทำความสะอาดห้องพักและการทำเตียงนอน ให้เรียบร้อย

จ. ห้องพักอาศัยต้องอยู่ภายในอาคารที่มีลักษณะถาวร

สำหรับเงินอุดหนุนเพื่อการสร้างโรงแรมใหม่ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่องานโครงสร้างและการติดตั้งอุปกรณ์ในโรงแรมที่ติดกับตัวอาคาร และ Tourist Board อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควรในการให้เงินอุดหนุน

สำหรับการขยายหรือปรับปรุงโรงแรมที่ดำเนินกิจการอยู่แล้วก็อาจขอรับเงินอุดหนุนได้ ถ้าเป็นการเพิ่มห้องพักไม่น้อยกว่า 5 ห้อง และโรงแรมดังกล่าวอยู่ในเงื่อนไข ข้อ ก. – จ. ดังที่กล่าวมาข้างต้น (กรณีโรงแรมใหม่) และ Tourist Board อาจกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรได้

นอกจากนั้น การเพิ่มอุปกรณ์ที่ติดกับตัวอาคารก็อาจขอรับเงินอุดหนุนได้ถ้าเป็นอุปกรณ์ ที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ และ Tourist Board อาจกำหนดเงื่อนไขการให้เงินอุดหนุนตามที่เห็นสมควรได้

อนึ่ง สำหรับการบังคับการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของการให้เงินอุดหนุนนั้น โรงแรมที่ได้รับเงินอุดหนุนมีหน้าที่ต้องให้ข้อเท็จจริงแก่ Tourist Board เกี่ยวกับบันทึกทะเบียน เอกสารที่เกี่ยวกับหนังสือตามที่ Board มีหนังสือแจ้งให้ทราบ ทั้งนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาของ Board ว่า โรงแรมได้ปฏิบัติการตามเงื่อนไขของการให้เงินอุดหนุนหรือไม่เพียงใด นอกจากนั้น Board อาจมอบหมายให้บุคคลใดเข้าไปในสถานที่ของโรงแรมเพื่อตรวจสถานที่ ภายในเวลาอันสมควร โดยให้ผู้นั้นแสดงหนังสือมอบอำนาจ (เมื่อมีการร้องขอ) เพื่อประกอบการพิจารณาของ Board ว่าโรงแรมได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการให้เงินอุดหนุนหรือไม่

2. เงินกู้เพื่อการพัฒนาโรงแรม (Loan for Hotel development)

Tourist Board มีอำนาจให้เงินกู้แก่ผู้ประกอบธุรกิจตามที่เห็นสมควรเพื่อการ ดังนี้

ก. สร้างโรงแรมใหม่ หรือ

ข. ปรับปรุงหรือขยายโรงแรม หรือเพิ่มอุปกรณ์ที่ติดกับตัวโรงแรม

ทั้งนี้ โรงแรมดังกล่าวต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข 5 ข้อ ของข้อ 1 ก. - จ. เช่นเดียวกับการขอรับรองเงินอุดหนุน ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายการส่งเสริมธุรกิจโรงแรมของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้วางหลักเกณฑ์ไว้จะเป็นเรื่องให้มีคณะกรรมการจากทุกภาคส่วนเข้ามามีหน้าที่ในการเสนอแผนและมาตรการการส่งเสริมธุรกิจโรงแรม และมีมาตรการที่จะยกมาตรฐานบุคลากรในธุรกิจโรงแรมให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้นโดยการกำหนดวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ [8]

3.3 มาตรการทางกฎหมายในการกำกับธุรกิจโรงแรม

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 มีมาตรการทางกฎหมายในการกำกับธุรกิจโรงแรม โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจให้เหมาะสมกับสภาพของการประกอบธุรกิจโรงแรมแต่ละประเภท โดยได้ปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ที่ไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน โดยมีมาตรการทางกฎหมายในการกำกับธุรกิจโรงแรมที่สำคัญ ดังนี้

3.3.1 การปรับปรุงนิยามของคำว่า โรงแรมให้ชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพการประกอบธุรกิจในปัจจุบัน*

ความหมายของคำว่า "โรงแรม" ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547[9]

การประกอบกิจการที่อยู่ภายใต้การบังคับของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 คือ "โรงแรม" หมายถึง สถานที่พักที่จัดให้บริการที่พักชั่วคราวโดยมีค่าตอบแทน และผู้ดำเนินการมีความมุ่งหมายเพื่อแสวงหาผลกำไร ดังนั้น หากตั้งขึ้นเพื่อเป็นที่พักผ่อนของญาติมิตร หรือเพื่อการสงเคราะห์คนยากไร้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย หรือมีค่าใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็นจริงๆ เช่น เฉพาะค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าซักผ้าปูที่นอน เป็นต้น และทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนกฎหมายจึงกำหนดถึงสถานที่ที่ไม่ถือเป็นโรงแรมตามคำนิยาม "โรงแรม" ไว้ ได้แก่

(1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือเพื่อการศึกษา ไม่ว่า

---

[8] เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 130.

[9] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547," เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ผู้ดำเนินการจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ทั้งนี้ โดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

(2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น ซึ่งในสถานที่นี้จะต้องไม่มีการบริการที่คิดค่าบริการต่ำกว่ารายเดือนรวมอยู่ด้วยและนอกจากนี้ได้ให้อำนาจกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นสถานที่พัก ซึ่งให้บริการชั่วคราวและมีการเก็บค่าบริการแต่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องควบคุมให้ได้รับยกเว้นไม่ถือเป็นโรงแรม ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงดังกล่าว

สำหรับในกฎหมายโรงแรมต่างประเทศได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า "โรงแรม" แตกต่างกันไปดังนี้

ประเทศอังกฤษ

The Hotel Proprietors Act 1956 Section 1 (1) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "inn" โดยกล่าวว่า โรงแรม (hotel) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของพระราชบัญญัตินี้เท่านั้นที่จะถูกถือว่าเป็น "inn" และมีผลให้เจ้าสำนักมีสิทธิและหน้าที่อย่างเจ้าสำนักโรงแรม (innkeeper)

คำจำกัดความของคำว่า "hotel" ตาม The Hotel Proprietors Act 1956 ได้ถูกกำหนดไว้ใน Section 1(3) ซึ่งมีความว่า

"โรงแรม หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาให้ซึ่งอาหาร เครื่องดื่ม และสถานที่พักหลับนอน (หากผู้ใช้บริการต้องการ) แก่คนเดินทางซึ่งได้แสดงตนว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติเหมาะสมสมควรจะรับไว้ได้ อีกทั้งยังสามารถและเต็มใจที่จะจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับการบริการและ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จัดหามาให้ ทั้งนี้โดยปราศจากสัญญาพิเศษต่อกัน" [10]

ตามกฎหมายอังกฤษ กรณีดังต่อไปนี้ไม่จัดว่าเป็นโรงแรม หรือ "inn"

(a) สถานประกอบการใด ๆ ที่ให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม แต่ไม่มีให้บริการที่พักค้างแรม เช่น public house , ร้านอาหารหรือภัตตาคาร เป็นต้น

(b) สถานประกอบการที่ให้บริการทั้งอาหาร เครื่องดื่ม และที่พักค้างแรม แต่มีการทำสัญญาเช่าที่พักโดยเฉพาะ เช่น บ้านเช่า (lodging houses)

---

[10] อภิญญา เกษตรเอี่ยม , "มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกิจการโรงแรม" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2544), หน้า 67.

(c) สถานประกอบการที่เจ้าของแสดงให้เป็นที่รู้กันว่า สถานประกอบการนั้นมีสิทธิที่จะเลือกรับลูกค้าได้

(d) ชมรมหรือสถาบันต่าง ๆ ที่บริการที่พักเฉพาะบุคคลที่เป็นสมาชิกของชมรมหรือลูกค้าของเขาเท่านั้น

(e) สถานประกอบการที่รับเฉพาะแขกอาศัยที่มาพักเป็นเวลานาน ๆ เท่านั้น [11]

ประเทศแคนาดา

Section 2 แห่ง Hotel Registration Act 1996

"โรงแรม" รวมถึง ที่พักแรม (Inn) และสิ่งปลูกสร้างซึ่งได้มีการจัดห้องส่วนตัว (Private Room) ไว้สำหรับรับรองต่อสาธารณะชน

Section 1 Hotel Keeper Act

"ที่พักแรม" (Inn) ให้รวมถึง โรงแรม, โมเต็ล, Auto Court, กระท่อม (Tavern) โรงสุรา (Public house) หรือสถานที่ให้บริการอื่น ซึ่งเจ้าสำนักมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินและสินค้าของแขกที่ใช้บริการ [12]

ประเทศสิงคโปร์

Hotel Act 1956 ได้ให้คำนิยามว่า

"โรงแรม" รวมถึง บ้านพักอาศัย (Boarding House) , บ้านพัก (Lodging house), เกสท์เฮ้าส์ อาคาร หรือสถานที่ซึ่งมีห้อง หรือฉากกั้นให้คนพักอาศัย รวมเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 4 ห้อง โดยมีค่าตอบแทนหรือค่าเช่าไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดก็ตาม โดยที่เจ้าของ, ผู้เช่าสถานที่ผู้ครอบครองหรือผู้จัดการเป็นผู้จัดการบริการให้แก่ผู้พักดังกล่าวด้วย

Section 2 บัญญัติเพิ่มเติมว่า

สถานที่ดังต่อไปนี้ ไม่อยู่ในการบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้

(a) บ้านพักซึ่งได้รับใบอนุญาตตาม Merchant Shipping Act ให้เป็นบ้านพักสำหรับ Pilgrim และบริหารจัดการโดย Pilgrim Brokers เท่านั้น

(b) สถานที่ซึ่งจะต้องขออนุญาตให้เป็นบ้านพักสำหรับลูกเรือภายใต้ National Maritrue Board Act และ

---

[11] เรื่องเดียวกัน, หน้า 69.

[12] สำงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, "ตารางเปรียบเทียบกฎหมายโรงแรมของต่างประเทศ," เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) 23 พฤษภาคม 2544. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

(c) สถานที่อื่น ๆ ซึ่งได้รับการยกเว้นโดยกฎ ซึ่งออกโดยรัฐมนตรีตามกฎหมายฉบับนี้

นอกจากนี้ Section 15 ได้กำหนดข้อสันนิษฐานเพิ่มขึ้นว่า สถานที่ใดก็ตาม ที่จัดห้องหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของห้องไว้ให้เช่าเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 1 สัปดาห์ ให้ถือว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นโรงแรมภายใต้ Hotel Act นี้ด้วย [13]

ประเทศออสเตรเลีย

Section 3 (1)

"โรงแรม" (ไม่ว่าจะได้รับใบอนุญาตตาม Liqour Act หรือไม่) หมายถึง

(a) ที่พักแรมทั่วไป (Common Inn) หรือสถานที่ที่เจ้าของยึดถือว่าเป็นสถานที่ที่ให้บริการพักแรมแก่ผู้ใดก็ตามที่แสดงตนว่าเป็นผู้ที่สามารถและตั้งใจที่จะชำระเงินจำนวนสมควรเป็นค่าบริการและค่าใช้สอยสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยไม่ต้องมีสัญญาเป็นพิเศษ ทั้งนี้ บุคคลนั้นจะต้องอยู่ในฐานะที่เจ้าสำนักโรงแรมสามารถรับรองได้ (Fit Stata to be Received) และ

(b) สถานที่ใดก็ตามที่มีวัตถุประสงค์สำหรับให้บริการที่พักในลักษณะทางการค้าแก่ประชาชน ซึ่งรวมถึง Boarding house , Guest – house และ Lodging house

ทั้งนี้ ไม่รวมถึง Caravan Park หรือการที่ตั้งหรือวางหรือใช้เต้นท์ บ้านเคลื่อนที่ (Mobile home) เคบิน (Cabin) ที่มีวัตถุประสงค์สำหรับให้บริการที่พักแก่ประชาชนในลักษณะทางการค้า [14]

เมื่อพิจารณาแล้วพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้ปรับปรุงข้อบกพร่องเดิมที่มีอยู่กล่าวคือ ได้ให้ความหมายโรงแรมโดยทั่วไปจากเดิมจะนำเรื่องการจำหน่ายอาหารมาเกี่ยวข้องกับความหมายนิยามของคำว่าโรงแรม แต่พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติให้สถานที่พักชั่วคราวไม่ว่าจะมีการจำหน่ายอาหารหรือไม่ก็เป็นโรงแรมตามคำนิยามในกฎหมายนี้ สำหรับคำว่าชั่วคราวได้บัญญัติไว้ว่าต้องต่ำกว่ารายเดือนเท่านั้น ตามมาตรา 4 (2) หากผู้ประกอบธุรกิจที่พักแรมชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี อยู่ในอาคารเดียวกัน เช่น อพาร์ทเม้นท์ หรือคอนโดมิเนียมบางแห่งได้เปิดแบ่งห้องว่างให้เช่ารายวัน ก็ต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายฉบับนี้ หากไม่ต้องการให้ธุรกิจอยู่ในบังคับของกฎหมายฉบับนี้ต้องไม่มีการให้บริการชั่วคราว คือให้ผู้พักต่ำกว่ารายเดือน สำหรับข้อยกเว้นตามมาตรา 4 (3) เป็นการเพิ่มเติมข้อยกเว้นขึ้นมาใหม่เพื่อให้การบริการที่พักแรมชั่วคราวแบบท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ที่เจ้าของกิจการเป็นประชาชนในชุมชนได้เปิดบ้านพักให้นักท่องเที่ยวได้พักโดยคิดค่าบริการเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณี หากไม่ยกเว้นประชาชนต้องมีภาระในการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ซึ่งเป็นภาระแก่ประชาชนในชุมชนชนบท สำหรับในกฎหมายโรงแรมต่างประเทศ ใน

---

[13] เรื่องเดียวกัน.

[14] เรื่องเดียวกัน.

ประเทศอังกฤษ โรงแรมหมายถึงที่พักแรมและจัดหาให้ซึ่งอาหาร เครื่องดื่ม และสถานที่พักหลังนอน (หากผู้ใช้บริการต้องการ) แก่คนเดินทางซึ่งมีความสามารถและเต็มใจจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จัดหามาให้โดยไม่มีสัญญาพิเศษต่อกัน จะเห็นได้ว่ากฎหมายโรงแรมของประเทศอังกฤษได้นำเรื่องอาหาร เครื่องดื่มมาเกี่ยวกับคำนิยามโรงแรมด้วย นอกจากนี้กฎหมายโรงแรมอังกฤษก็ได้ให้ข้อยกเว้นนิยามคำว่าโรงแรมไว้โดยส่วนที่ยกเว้นสถานที่ที่ไม่ใช่โรงแรมจะพิจารณาจากลักษณะของการประกอบการ เช่น สถานที่ที่ให้บริการอาหาร เครื่องดื่ม แต่ไม่มีที่พักแรม สถานที่ที่ทำสัญญาที่พักโดยเฉพาะ อาทิเช่น บ้านเช่าสถานที่ที่เลือกรับลูกค้าได้ เป็นต้น

กฎหมายประเทศแคนาดา นิยามคำว่าโรงแรมไว้กว้าง ๆ โรงแรมหมายถึงสิ่งปลูกสร้างซึ่งได้มีการจัดห้องส่วนตัวสำหรับสาธารณชน และเจ้าสำนักมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินและสินค้าของแขกที่ใช้บริการ

กฎหมายประเทศสิงคโปร์ นิยามคำว่า โรงแรมหมายถึงสถานที่ซึ่งมีห้อง หรือฉากกั้นไม่น้อยกว่า 4 ห้อง โดยมีค่าตอบแทนหรือค่าเช่าไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด โดยที่เจ้าของ ผู้เช่าสถานที่ ผู้ครอบครองหรือผู้จัดการเป็นผู้จัดบริการให้แก่ผู้พักด้วย และกฎหมายประเทศสิงคโปร์มีข้อยกเว้นสถานที่ที่ไม่อยู่ในการบังคับใช้ของกฎหมายคล้ายกับของประเทศไทย

ดังนั้น ข้อเหมือนกันของนิยามโรงแรมทุกประเทศ คือ สถานที่ที่ให้บุคคลได้พักแรม ส่วนรายละเอียดอื่นจะแตกต่างกันออกไป

3.3.2 การกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะสิ่งอำนวยความสะดวก และมาตรฐานการประกอบธุรกิจหรือห้ามประกอบกิจการใดในโรงแรมให้สอดคล้องกับลักษณะสภาพโรงแรมแต่ละประเภท*

มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547[15] ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดประเภทของโรงแรม และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับ สถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรม ทั้งเงื่อนไขดังกล่าวให้รวมถึงการห้ามประกอบกิจการอื่นใดในโรงแรมด้วย เพื่อประโยชน์ในการกำหนดและควบคุมมาตรฐานของโรงแรม ส่งเสริมการประกอบธุรกิจโรงแรม และส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความมั่นคง แข็งแรง สุขลักษณะ หรือความปลอดภัยของโรงแรม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์และแก้ไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 139.

[15] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม.(เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก และมาตรฐานการประกอบธุรกิจและการประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทให้แตกต่างกันก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะของท้องที่ที่โรงแรมตั้งอยู่หรือความจำเป็นในการควบคุมดูแลโรงแรมในแต่ละประเภท หรือความเหมาะสมกับลักษณะของโรงแรมแต่ละประเภท

การออกกฎหมายตามมาตรา 13 เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เพราะถ้าหากสามารถออกกฎกระทรวงที่ทำให้โรงแรมประเภทต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างจากโรงแรมในความหมายของกฎหมายเดิม อาทิเช่น เกสท์เฮาส์ เข้ามาอยู่ในการกำกับและส่งเสริมของกฎหมายฉบับนี้

สำหรับกฎหมายโรงแรมของต่างประเทศที่พบว่ากฎหมายให้อำนาจออกกฎเกณฑ์แบ่งประเภทโรงแรม ได้แก่ กฎหมายประเทศฝรั่งเศส ซึ่งได้จัดลำดับโรงแรม ดังนี้

(1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมโดยตรง คือ กฤษฎีกา เลขที่ 66-371 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 1966 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดระดับ (Classment) และการกำหนดอัตราค่าบริการของโรงแรมและภัตตาคาร

(2) กฤษฎีกาฉบับนี้วางหลักเอาไว้ว่า โรงแรมต่าง ๆ จะได้รับการจัดระดับตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง (arrete) ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว และรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านราชการส่วนภูมิภาค

(3) โรงแรมที่มีคุณสมบัติในด้านความสะดวกสบายตามที่กำหนดไว้ ในประกาศกระทรวงตาม (2) และการประกอบกิจการของโรงแรมนั้นเป็นที่น่าพอใจในด้านของความรู้ความสามารถและศีลธรรม ของผู้ประกอบการ ซึ่งทางราชการเห็นสมควรเองหรือคำร้องขอของผู้ประกอบการ จะได้รับการกำหนดให้เป็น "โรงแรมเพื่อการท่องเที่ยว (hotel de tourisme)"

(4) สำหรับ "โรงแรมเพื่อการท่องเที่ยว" นั้น แบ่งออกเป็น 6 ระดับ โดยใช้ดาวเป็นเครื่องหมายแสดงระดับดังนี้ คือ

(ก) โรงแรมที่ "ไม่มีดาว" (Sans etoile)

(ข) โรงแรม "1 ดาว (1 etoile)"

(ค) โรงแรม 2 ดาว

(ง) โรงแรม 3 ดาว

(จ) โรงแรม 4 ดาว

(ฉ) โรงแรม 4 ดาว ชั้นพิเศษ (4 etoiles luxe) [16]

---

[16] อภิรักษ์ โกสุมา, "การพัฒนากฎหมายโรงแรมเพื่อการประกอบธุรกิจเอกชน" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาธุรกิจบัณฑิต, 2543), หน้า 24.

นอกจากนั้นกฎหมายอังกฤษก็จัดลำดับโรงแรมไว้เช่นกันตาม Development of Tourism Act 1969 แต่ทั้งประเทศฝรั่งเศสและประเทศอังกฤษต่างแบ่งประเภทโรงแรมเพื่อการส่งเสริม โดยการให้เงินอุดหนุนสำหรับในประเทศสิงคโปร์ Hotel Act 1956 ได้กำหนดให้รัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์สำหรับแบ่งประเภท พร้อมทั้งเงื่อนไขสำหรับโรงแรมในแต่ละประเภทด้วย

3.3.3 การกำหนดท้องที่ห้ามออกใบอนุญาต *

ในกรณีที่จำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือสภาพแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมมีอำนาจออกประกาศกำหนดเขตท้องที่หนึ่งท้องที่ใดให้เป็นเขตงดออกใบอนุญาตได้ แต่ไม่ให้ใช้บังคับแก่ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับและจะประกอบธุรกิจโรงแรมที่ได้รับอนุญาตต่อไปเมื่อประกาศดังกล่าวใช้บังคับแล้ว

เหตุผลที่ให้คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมให้คำแนะนำรัฐมนตรีว่าการตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม เนื่องจากเหตุผล เมื่อมีความจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และอีกประการหนึ่งคือเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากไม่ให้อำนาจไว้ธุรกิจโรงแรมอาจก่อให้เกิดความเสียหายในด้านความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

3.3.4 การปรับปรุงระบบการยื่นคำขอ การพิจารณาเกี่ยวกับใบอนุญาต อายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมให้ทันสมัย *

การขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

สถานที่พักที่มีลักษณะการประกอบกิจการตามคำนิยาม "โรงแรม" ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลตามกฎหมาย โดยพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 ได้กำหนดให้การประกอบกิจการโรงแรมต้องดำเนินการ ดังนี้ [17]

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 140.

[17] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

(1) ต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ต่อนายทะเบียน ซึ่งได้แก่ อธิบดีกรมการปกครอง สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น ๆ (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 85 ง วันที่ 14 กันยายน 2548) การประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิด มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับรายวันอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

(2) การยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย

(3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(4) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำผิดใน ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(7) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

(8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยเหตุอื่นที่มิใช่เหตุตาม (6) แต่เวลาได้**ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี**

กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในข้างต้นด้วย และต้องไม่เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (8)

ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ขอรับใบอนุญาตอาจยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมต่อนายทะเบียนโรงแรมในคราวเดียวกันก็ได้

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้แก้ไขปัญหาเรื่องการยื่นขอใบอนุญาตตามมาตรา 15 วรรคสอง [18] กล่าวคือ "การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด" และมาตรา 17 ได้แก้ไขปัญหาความไม่สะดวกของการยื่นขอใบอนุญาตแต่เดิม ซึ่งได้กล่าวมาตั้งแต่ต้นว่าเป็นปัญหามาก เนื่องจากมีขั้นตอนมากมายและไม่สะดวกกับผู้ยื่น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้บัญญัติในมาตรา 17 วรรคแรก กล่าวคือ

". . . . . ผู้ขอรับใบอนุญาตอาจยื่นขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมต่อนายทะเบียนในคราวเดียวกัน" ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกของผู้ประกอบการเป็นอันมาก กล่าวคือ ไม่ว่าจะต้องขออนุญาตก่อสร้าง ขออนุญาตเปิดดำเนินการขอความเห็นชอบในรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถยื่นเรื่องทั้งหมดต่อนายทะเบียนที่เดียวได้เลย และจะเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนที่จะแจกจ่ายไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ขั้นตอนการยื่นขอใบอนุญาตจนสามารถดำเนินการได้ก็จะสั้นลง กล่าวคือ

1. เมื่อผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตที่นายทะเบียนแล้ว นายทะเบียนมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของคำขอ หากยังไม่ถูกต้อง หรือสมบูรณ์ ก็แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอภายในห้าวันทำการพร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้แก้ไข

2. หากคำขอถูกต้องสมบูรณ์ให้นายทะเบียนส่งคำขอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและหากหน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาแล้วเห็นว่า คำขอยังไม่สมบูรณ์ หรือยังไม่เข้าเงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น ก็ให้แจ้งผู้ขออนุญาตทราบถึงความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ดังกล่าว และกำหนดระยะเวลาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไข

3. ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งการออกใบอนุญาต หรือไม่ออกใบอนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานตามมาตรา 17

สำหรับในเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจจะเห็นได้ว่าคุณสมบัติใน (1) ถึง (5) เป็นคุณสมบัติปกติ แต่ที่พิเศษ คือ (6) เนื่องจากธุรกิจโรงแรมถึงแม้จะเป็นธุรกิจที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่อีกด้านหนึ่งก็ยังมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการมีบุคคลเข้ามามั่วสุม และก่อให้เกิดความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือความผิดเกี่ยวกับเพศ อยู่เสมอ (6) จึงจำเป็นต้องเข้มงวดคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตจะต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดเหตุการณ์เหล่านี้

---

[18] ศุภลักษณ์ แป้นพัฒน์, "ปัญหาความล้าสมัยของพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ที่เป็นอุปสรรคต่อความเจริญเติบโตต่อการพัฒนาธุรกิจ," รายงานการศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2546. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ขึ้น หรือเป็นบุคคลที่กระทำผิดในเรื่องเหล่านี้เสียเองและคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามนี้จะครอบคลุมไปถึงผู้เป็นตัวแทนนิติบุคคลด้วย

คุณสมบัติอีกประการหนึ่งของ "ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม" ก็คือการต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย เนื่องจากผลของการเปิดเสรีทางการค้า ธุรกิจโรงแรมก็จะเป็นหนึ่งในธุรกิจบริการที่ต้องเปิดเสรีให้ชาวต่างประเทศสามารถเข้ามาลงทุนได้ในอนาคต สิ่งที่กฎหมายต้องการ คือ เมื่อจะประกอบธุรกิจในประเทศไทยก็ควรจะมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย อย่างน้อยที่สุดการที่จะมาลงทุนในประเทศไทยก็ควรจะมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย อย่างน้อยที่สุดการที่จะมาลงทุนในประเทศไทยก็ควรจะได้เรียนรู้ถึงสภาพสังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทยบ้างจึงได้กำหนดคุณสมบัตินี้ไว้

การพิจารณาอนุญาต *

ในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม นอกจากนายทะเบียนจะต้องพิจารณาว่า ผู้ขอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว นายทะเบียนจะต้องพิจารณาอีกว่าสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรม ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 13

เมื่อนายทะเบียนได้พิจารณาแล้วให้มีหนังสือแจ้งการออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับผลการพิจารณาจากหน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรม

ใบอนุญาต และอายุของใบอนุญาต

ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้**ใช้กับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น** และให้มีอายุ**ห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต**

ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียน เมื่อยื่นคำขอแล้วในระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียนถึงแม้ใบอนุญาตจะสิ้นอายุแล้ว ผู้ขออนุญาตก็สามารถประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต (หมายถึงมีอำนาจประกอบธุรกิจโรงแรมในระหว่างการอุทธรณ์คำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมด้วย)

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 142.

ในกรณีผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมไม่สามารถยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ถ้ายังประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมอยู่ต่อไป หากมายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายใน 60 วันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ก็ให้ถือว่าได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในระยะเวลาที่กำหนดและสามารถประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไปได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตเช่นเดียวกัน แต่เมื่อได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจะต้องเสีย**ค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละยี่สิบของค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาต**

หากยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตเมื่อพ้นกำหนด 60 วันนับแต่วันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุต้องดำเนินการเสมือนขออนุญาตใหม่

การพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าโรงแรมมีลักษณะถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 13 ให้นายทะเบียนต่ออายุใบอนุญาตให้ หากมีกรณีที่ไม่ถูกต้องให้นายทะเบียนสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อแก้ไขแล้วให้ต่ออายุใบอนุญาตได้ ถ้าหากไม่ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดให้มีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์และวิธีการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย การแก้ไขปัญหาอายุใบอนุญาต มาตรา 19 ได้แก้ไขปัญหาเรื่องอายุใบอนุญาต และวันที่หมดอายุไว้ คือ "ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้กับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้มีอายุห้าปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต"

ซึ่งในกรณีเช่นนี้ทำให้ผู้ประกอบการได้มีเวลาที่จะปรับปรุงกิจการด้านอื่นแทนที่จะต้องกังวลกับอายุใบอนุญาตซึ่งแต่เดิมกำหนดไว้ให้สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าอายุใบอนุญาตจะยืดออกไปเป็นห้าปีแล้วก็ตาม มาตรา 44 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ยังต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี ตามอัตราที่กำหนด

อีกประการหนึ่งที่ไม่ได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ก็คือเรื่อง การขอต่อใบอนุญาต เพราะบัญญัติไว้เพียงการขออนุญาตเปิดดำเนินการรายปีเป็นที่เข้าใจว่าเสมือนหนึ่งการขอต่อใบอนุญาตและไม่ได้กำหนดขั้นตอนใด ๆ ไว้

มาตรา 21 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดขั้นตอนการขอต่อใบอนุญาตไว้อย่างชัดเจนเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ และถือว่าได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาต

2. ถ้ามาต่อหลังจากใบอนุญาตหมดอายุ แต่ยังคงอยู่ในระยะเวลา 60 วัน ก็ให้เสียค่าปรับเพิ่มขึ้นร้อยละยี่สิบของค่าธรรมเนียมต่ออายุ

3. หากพ้นกำหนดหกสิบวันต้องดำเนินการเสมือนขออนุญาตใหม่

ใบแทนใบอนุญาต*

ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตจากนายทะเบียนภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การโอนใบอนุญาต *

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กำหนดถึงการโอนใบอนุญาตไว้ 2 กรณี ได้แก่ [19]

(1) กรณีปกติ ซึ่งเป็นเงื่อนไขทางธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเองที่ไม่ประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมที่ได้รับอนุญาตนั้นต่อไป และต้องการโอนสิทธิตามใบอนุญาตให้กับบุคคลอื่น ซึ่งบุคคลนั้น (ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้ถือว่าการโอนมีผลตามกฎหมายต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

(2) การโอนใบอนุญาตกรณีผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมถึงแก่ความตาย

ในกรณีผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมถึงแก่ความตาย หากทายาทมีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจโรงแรมต่อไป ให้บุคคลต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาต

(1) ผู้จัดการมรดก

(2) ทายาทซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ในกรณีที่มีทายาทหลายคนให้ทายาทด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามยื่นคำขอต่อนายทะเบียนเพื่อขอรับโอนใบอนุญาตโดยให้ยื่นคำขอภายใน 180 วันนับแต่วันที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมถึงแก่กรรม ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด**ให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ**

ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายให้นายทะเบียนอนุญาตแก่ผู้ยื่นคำขอ

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 147.

[19] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ในระหว่างการยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาตให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาตสามารถประกอบธุรกิจโรงแรมโดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเสมือนผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

การขอรับโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย

การเลิกกิจการ *

ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมผู้ใดประสงค์จะเลิกกิจการในระหว่างอายุใบอนุญาตหรือแม้แต่เมื่อใบอนุญาตหมดอายุก็ตาม จะต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง เมื่อได้รับแจ้งการขอเลิกกิจการแล้วนายทะเบียนมีอำนาจพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะควรอนุญาตให้เลิกได้เมื่อใด ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างใด โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ โรงแรมได้รับความเสียหายจากเหตุอัคคีภัยหรือภยันตรายร้ายแรงอื่น ๆ

ในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายเนื่องจาก

(1) เหตุอัคคีภัยหรือ

(2) ภยันตรายร้ายแรงอื่น ๆ

ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลงเมื่อนายทะเบียนได้ตรวจสอบแล้วพิจารณาเห็นว่า ความเสียหายของโรงแรมมีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 13 ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมดำเนินการแก้ไขสภาพความเสียหายนั้นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และในกรณีที่เห็นว่าจำเป็นอาจมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหยุดดำเนินกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนจนกว่านายทะเบียนจะเห็นว่าผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมได้ดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามในมาตรา 13 แล้วก็ได้ แต่ถ้าเห็นว่าโรงแรมได้รับความเสียหายจนมีสภาพที่ไม่อาจแก้ไขได้ให้ถือว่าใบอนุญาตสำหรับโรงแรมดังกล่าวสิ้นอายุนับแต่วันที่ได้รับความเสียหาย

การสิ้นอายุใบอนุญาต *

โดยสรุปใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม จะสิ้นอายุในกรณีต่อไปนี้

(1) ครบกำหนด 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต โดยไม่ได้ขอต่ออายุใบอนุญาต

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 149.

(2) เมื่อผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมถึงแก่กรรม โดยผู้จัดการมรดกหรือทายาทไม่ได้ยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาตภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมถึงแก่กรรม

(3) เมื่อมีการเลิกห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลนั้นสิ้นสภาพ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล

(4) เมื่อได้รับอนุญาตให้เลิกกิจการ

(5) โรงแรมได้ความเสียหายจากเหตุอัคคีภัยหรือภยันตรายร้ายแรงอื่น ๆ จนมีสภาพที่ไม่อาจแก้ไขได้ ให้ถือว่าใบอนุญาตสำหรับโรงแรมดังกล่าวสิ้นอายุนับแต่วันที่ได้รับความเสียหาย

การดำเนินการที่ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน *

การดำเนินการที่ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ก่อนดำเนินการ ได้แก่

(1) เปลี่ยนแปลงประเภทของโรงแรม หมายถึง การประกอบธุรกิจโรงแรมให้เปลี่ยนแปลงไปจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรม ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 13

(2) เพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักในโรงแรมอันมีผลกระทบถึงโครงสร้างของโรงแรมซึ่งการพิจารณาว่าการเพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักจะมีผลกระทบต่อโครงสร้างของโรงแรมต้องพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(3) เปลี่ยนชื่อโรงแรม

การขอและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้มีการวางหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ ๆ ไว้ ถือได้ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายมหาชนที่รัฐใช้อำนาจมหาชน โดยการเข้าแทรกแซงทางเศรษฐกิจในรูปของแบบของพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง การออกใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจ แต่เหตุผลที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการขออนุญาต เหตุผลประการหนึ่งก็คือเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค ดังกรณีการเลิกหรือถูกหยุดดำเนินกิจการ ในกรณีนี้สามารถแบ่งได้เป็นหลายประเด็น กล่าวคือ การเลิกกิจการด้วยความสมัครใจ

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 147.

การเลิกกิจการ โดยกฎหมายการเลิกกิจการเพราะเหตุสุดวิสัย ถูกพักใช้ใบอนุญาต ถูกเพิกถอนใบอนุญาตถูกสั่งให้หยุดดำเนินกิจการชั่วคราว หรือถูกแจ้งการไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม

กรณีที่หนึ่ง การเลิกกิจการ โดยผลของกฎหมาย ตามมาตรา 26 หากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเป็นห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคล ใบอนุญาตจะสิ้นอายุเมื่อมีการเลิกห้างหุ้นส่วน หรือสิ้นสภาพการเป็นนิติบุคคล

กรณีที่สอง การเลิกกิจการโดยสมัครใจ ตามมาตรา 27 สามารถแจ้งให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้ากว่าสิบห้าวัน

กรณีที่สาม การเลิกเพราะเหตุสุดวิสัย ตามมาตรา 28 เมื่อมีกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายเนื่องจากเหตุอัคคีภัยหรือภยันอันตรายร้ายแรงอื่น ๆ ถ้าความเสียหายไม่สามารถแก้ไขได้ก็ให้ เลิกกิจการ

ทั้งสามกรณีข้างต้น เพื่อไม่ให้ผู้บริโภคต้องเดือดร้อนในการหยุดกิจการ หรือเลิกกิจการมาตรา 27 วรรคสอง จึงได้ให้อำนาจนายทะเบียนมีคำสั่งว่าจะให้เลิกได้เมื่อใด ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างใด ทั้งนี้ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ

ส่วนกรณีของการถูกพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 40 การถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 41 การถูกสั่งให้หยุดดำเนินกิจการชั่วคราว ตามมาตรา 44 หรือการแจ้งไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม ตามมาตรา 64 นั้น มาตรา 40 วรรคท้าย ได้ให้อำนาจนายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดหาโรงแรมที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้แก่ผู้พัก หรือกำหนดวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงประโยชน์ และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ

สำหรับในเรื่องการขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมในต่างประเทศพบว่า กฎหมายธุรกิจโรงแรมใน**ประเทศอังกฤษ** Hotel Proprietor Act 1956 ไม่ได้มีการควบคุมธุรกิจโรงแรมโดยตรงโรงแรมสามารถเปิดทำการได้โดยไม่ต้องขออนุญาตใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ ใน Development of tourisim Act 1969 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการท่องเที่ยวมีอำนาจให้โรงแรมประเภทใด ๆ ก็ตาม หรือสถานที่อื่น มาขึ้นทะเบียนไว้ โดยมีแรงจูงใจให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ขึ้นทะเบียนได้รับเงินสนับสนุน

สำหรับ**ประเทศแคนาดา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศฝรั่งเศส** ไม่มีมาตรการควบคุมโรงแรมแต่อย่างใด

ประเทศสิงคโปร์

โรงแรมทุกแห่งภายใต้กฎหมายฉบับนี้จะต้องขอรับใบอนุญาต โดยส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการการโรงแรม

มาตรา 6

คณะกรรมการโรงแรมจะพิจารณาออกใบอนุญาตให้ต่อเมื่อเห็นว่า

(a) สถานที่ดังกล่าวจะไม่เป็นสถานที่อาจก่อความรำคาญ

(b) โครงสร้างของอาคารเหมาะสมที่จะใช้เป็นโรงแรม

(c) มีการเตรียมมาตรการการรักษาความสะอาดและจัดอุปกรณ์ไว้อย่างเหมาะสม

(d) สถานที่ตั้งเหมาะสมที่จะเป็นสถานที่ที่ประกอบกิจการโรงแรม

(e) ห้องพักได้มาตรฐานตามประเภทของโรงแรมที่ขออนุญาต

ทั้งนี้ มาตรา 5(4) ให้อำนาจคณะกรรมการการโรงแรมที่จะปฏิเสธใบอนุญาต โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผลใด ๆ ทั้งสิ้น[20]

ดังนั้น จะพบว่า ประเทศไทย และประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่กำหนดให้การประกอบธุรกิจโรงแรมจะต้องได้รับอนุญาตสำหรับประเทศอื่นที่กล่าวมาข้างต้น ใบอนุญาตไม่ใช่เงื่อนไขสำคัญในการประกอบธุรกิจโรงแรม

3.3.5 การกำหนดให้มีผู้จัดการโรงแรม หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ

ผู้จัดการโรงแรม

โรงแรมต้องมีผู้จัดการคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดการ โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โดยผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมอาจจะเป็นผู้จัดการในโรงแรมเดียวกันด้วยก็ได้

การแต่งตั้งผู้จัดการโรงแรม

ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแต่งตั้งผู้จัดการโรงแรมซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 33 และแจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด และให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้งตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้น ภายในวันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นเป็นผู้จัดการได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจพบในภายหลังว่าผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลหรือยื่นเอกสารไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ ให้นายทะเบียนสั่งให้ผู้แจ้งดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว

---

[20] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, "ตารางเปรียบเทียบกฎหมายโรงแรมของต่างประเทศ," เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) 23 พฤษภาคม 2544. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

การแต่งตั้งผู้จัดการแทน

กรณีผู้จัดการที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและได้รับใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการจากนายทะเบียนแล้วไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือพ้นจากตำแหน่ง จะต้องมีการตั้งผู้จัดการแทน ตามเงื่อนไข ดังนี้

(1) ในกรณีที่ผู้จัดการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เกิน 7 วัน ให้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการมอบหมายเป็นผู้จัดการแทนได้ไม่เกิน 90 วัน และให้ผู้ที่ได้มอบหมายเป็นผู้จัดการแทนแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบภายใน 3 วันนับแต่วันที่เข้าดำเนินการแทน

(2) ในกรณีที่ผู้จัดการพ้นจากหน้าที่ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแต่งตั้งบุคคลคนหนึ่งเป็นผู้จัดการแทน และให้บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งนั้นแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ยกเว้นในกรณีที่ผู้นั้นได้เคยแจ้งการเป็นผู้จัดการไว้แล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแจ้งการเปลี่ยนแปลงผู้จัดการให้นายทะเบียนทราบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งผู้จัดการได้ภายใน 7 วันนับแต่วันที่ผู้จัดการเดิมพ้นจากหน้าที่ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้จัดการแทนได้ไม่เกิน 90 วัน และแจ้งให้นายทะเบียนทราบตาม (1) ผู้จัดการแทนให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้จัดการ

คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้จัดการและผู้จัดการแทน

ผู้จัดการและผู้จัดการแทนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) เป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือมีประสบการณ์ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมประกาศกำหนดหรือมีหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการโรงแรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมรับรอง (ขณะนี้คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจยังไม่ได้กำหนดคุณสมบัติตามข้อนี้ จึงยังไม่ต้องพิจารณาคุณสมบัติข้อนี้ แต่เมื่อคณะกรรมการกำหนดเมื่อไร และผู้ที่ได้แจ้งการเป็นผู้จัดการไว้ไม่มีคุณสมบัติตามข้อนี้ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ยกเว้นผู้ที่แจ้งการเป็นผู้จัดการตามบทเฉพาะกาล ที่จะได้รับการยกเว้นคุณสมบัติตลอดไป)

(3) ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ติดยาเสพติดให้โทษหรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมกำหนด

(4) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการหรือเคยถูกเพิกถอนใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการโดยเหตุอื่นซึ่งมิใช่เหตุตาม (6) แต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี [21]

ประเด็นที่สำคัญ สำหรับคุณสมบัติของ "ผู้จัดการ" นอกจากใกล้เคียงกับ "ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม" แล้วที่แตกต่างคือ ตำแหน่ง "ผู้จัดการ" กฎหมายให้ความสำคัญกับคุณวุฒิของตำแหน่งนี้ค่อนข้างมากด้วยความเห็นว่า ในอนาคตธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่สำคัญที่จะสร้างชื่อเสียง หรือจะทำให้ประเทศชาติเสียภาพพจน์ได้โดยง่าย ผู้ที่ควบคุมดูแลกิจการนี้จำเป็นต้องมีพื้นความรู้ทางด้านการบริหารโรงแรม หรืออย่างน้อยต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารโรงแรมหรือถ้าไม่มีทั้งสองอย่างก็จะต้องมีประสบการณ์ทางด้านการโรงแรมมาก่อนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 33 (2) จึงเห็นได้ว่า หาก "ผู้จัดการ" โรงแรมมีคุณสมบัติตามมาตรานี้แล้ว เชื่อว่าธุรกิจนี้จะได้รับการพัฒนาที่ถูกทางเพื่อรับกับนโยบายของรัฐบาลได้อย่างแน่นอน [22]

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ

ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันดังต่อไปนี้ [23]

(1) จัดให้มีป้ายชื่อโรงแรมติดไว้หน้าโรงแรม

ชื่อของโรงแรมต้องเป็นอักษรไทยที่มองเห็นได้ชัดเจนแต่จะมีอักษรต่างประเทศกำกับไว้ท้ายหรือใต้ชื่ออักษรไทยด้วยก็ได้ โดยชื่อของโรงแรมต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

---

[21] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

[22] ศุภลักษณ์ แป้นพัฒน์, "ปัญหาความล้าสมัยของพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478." (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

[23] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

(1) ไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย หรือพระนามของพระราชินี หรือองค์พระรัชทายาท

(2) ไม่ซ้ำหรือพ้องกับชื่อโรงแรมอื่นที่ได้รับอนุญาตไว้แล้ว เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมนั้น

(3) ไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

(2) จัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย เห็นได้ง่ายในโรงแรม

ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศกระทรวงมหาดไทย กำหนดแบบใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมให้ใช้แบบ ร.ร.5 ท้ายกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 โดยอนุโลม โดยไม่ต้องลงรายการและภาพถ่ายเจ้าสำนักเนื่องจากได้กำหนดใบรับแจ้งการเป็นผู้จัดการแล้ว

(3) จัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ที่หน้าห้องพักทุกห้อง

ในขณะที่ยังไม่มีกฎกระทรวงตามความในมาตรา 13 การจัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักให้ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 คือ ต้องเขียนเป็นตัวเลขอารบิค และมิให้ซ้ำกันสำหรับโรงแรมหนึ่ง

(4) จัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม

การจัดทำเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักอาจจัดทำเป็นป้ายแสดงราคาติดไว้ในที่เห็นได้ง่ายในโรงแรม หรืออาจแสดงไว้หรือเป็นใบแทรกในแผ่นพับประชาสัมพันธ์ของโรงแรมก็ได้

(5) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมและห้องพักทุกห้องและป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรม

แผนผังแสดงทางหนีไฟให้ติดไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมโดยส่วนใหญ่โรงแรมมักติดไว้บริเวณโถงหน้าลิฟท์และต้องติดไว้ห้องพักทุกห้องแม้เป็นอาคารชั้นเดียวก็ตาม และต้องจัดให้มีป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมตามรูปแบบที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(6) จัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดตามที่มาตรา 675 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติตามแบบที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมประกาศกำหนดไว้ในโรงแรมและห้องพักทุกห้อง

ขณะนี้ปลัดกระทรวงมหาดไทย ในฐานะประธานกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม ได้ลงนามในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม เรื่อง กำหนดแบบเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดตามมาตรา 675 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลงวันที่ 11 เมษายน 2549 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 52 ง วันที่ 25 พฤษภาคม 2549 แล้ว จึงเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการโรงแรมที่จะต้องจัด

ให้มีเอกสารแสดงความรับผิดดังกล่าวแสดงไว้ในบริเวณที่ลงทะเบียนเข้าพักในโรงแรมและที่ห้องพักทุกห้อง

(7) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของโรงแรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข

โรงแรมและบริการเกี่ยวเนื่องได้แก่ สระว่ายน้ำ สถานบริการ สปาเพื่อสุขภาพและนวดเพื่อสุขภาพ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2538 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 4) ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2546 รวมทั้งห้องอาหารของโรงแรมซึ่งเข้าลักษณะเป็นสถานที่จำหน่ายอาหารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งการประกอบกิจการจะต้องแจ้งหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมทั้งส่วนราชการท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการในการประกอบกิจการ ซึ่งจะให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการควบคุมดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอีกด้วย

(8) ดูแลรักษาสภาพของโรงแรมให้มีความมั่นคงแข็งแรง และระบบการป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

โรงแรมจะต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เมื่อตั้งอยู่ในท้องที่ที่มีพระราชกฤษฎีให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในท้องที่นั้น หรืออยู่ในท้องที่ที่ได้มีหรือเคยมีกฎกระทรวงให้ใช้ผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 หรือในกรณีที่อาคารโรงแรมมีลักษณะเป็นอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคนและโรงมหรสพ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ไม่ว่าจะอยู่ในเขตควบคุมอาคารหรือไม่ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และข้อกำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม อาจมีโรงแรมบางแห่งซึ่งไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตควบคุมอาคาร และไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้โรงแรมมีข้อกำหนดเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง และระบบการป้องกันอัคคีภัยที่จำเป็นกระทรวงมหาดไทยจะได้บัญญัติข้อกำหนดดังกล่าวไว้ในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เพื่อให้นายทะเบียนสามารถควบคุมได้ตั้งแต่ในชั้นการขออนุญาตและการประกอบกิจการ

(9) ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

โรงแรมจะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ดังนี้

(1) โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบหรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้หรือในอุทยานแห่งชาติหรืออุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่มีห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป จะต้องจัดทำและเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2535

(2) โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป จะต้องจัดทำและเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2535 แก้ไขโดยประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539) ลงวันที่ 22 มกราคม 2539

(3) โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 10 ห้อง ถึง 79 ห้อง สำหรับโรงแรมที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ และเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะต้องจัดทำและเสนอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination: IEE) ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทาง ในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ และเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2543 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2543 และประกาศกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในเขตพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2548

(10) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใด ๆ ขึ้นในโรงแรม

การจำกัดความรับผิดของผู้จัดการโรงแรม

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในข้างต้น ผู้จัดการโรงแรมจะไม่ต้องรับผิดในกรณีที่เป็นการดำเนินการที่ผู้จัดการต้องได้รับอนุมัติจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการโรงแรมได้มีหนังสือขออนุมัติแล้ว แต่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการ

สำหรับในกฎหมายต่างประเทศแล้วพบหน้าที่รับผิดชอบของ "Inkeepper" ในประเทศอังกฤษ ประเทศแคนาดา และประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นประเทศที่ในกฎหมายระบบคอมมอลลอร์ กฎหมายโรงแรมจะกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรมต่อคนเดินทางและแขกอาศัยไว้โดยเฉพาะ แต่กฎหมายของประเทศสิงคโปร์ Hotel Act 1956 (Chappter 127) เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อกำกับธุรกิจโรงแรม คล้ายกับพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 แต่ของประเทศสิงคโปร์ ยังมี Inkeepper Act (Chappter 139) ในการกำหนดสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้จัดการโรงแรม ขณะที่ของไทยได้ใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในการกำหนดสิทธิหน้าที่ของเจ้าสำนักกับผู้พัก

3.3.6 **การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้จัดการ** พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ให้กำหนดหน้าที่ความผิดชอบของผู้จัดการ ดังนี้ [24]

การจัดทำทะเบียนผู้พักและบัตรทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องจัดให้มีการบันทึกรายการในบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พัก และจัดส่งทะเบียน ผู้พักต่อนายทะเบียน ดังนี้

การบันทึกรายการในบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องจัดให้มีการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักใน แต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พักในทันทีที่มีการเข้าพัก โดยให้ผู้พักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้พัก หากผู้พักมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วยและนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้พักให้แล้วเสร็จภายใน 24 ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก ถ้าในวันต่อไปไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้บันทึกในรายการดังกล่าวว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง ในการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักลงในบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักต้องบันทึกทุกรายการให้ครบถ้วนห้ามมิให้ปล่อยช่องว่างไว้โดยไม่มีเหตุผลสมควร

---

[24] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

บัตรทะเบียนผู้พักให้โรงแรมจัดทำขึ้นโดยใช้กระดาษแข็งสีขาว ขนาดกว้าง 11 ซม. ยาว 16 ซม. มีรายการเป็นภาษาไทยตามแบบ ร.ร.3 โดยโรงแรมจะพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศกำกับไว้ใต้อักษรภาษาไทยด้วยก็ได้ ส่วนทะเบียนผู้พักนั้นให้จัดทำตามแบบ ร.ร.4 ในการบันทึกรายการต่าง ๆ ในทะเบียนผู้พัก หากมีการบันทึกเป็นภาษาต่างประเทศให้ผู้จัดการจัดให้มีการบันทึกรายการเป็นภาษาไทยกำกับไว้ด้วย แบบบัตรทะเบียน (ร.ร.3) และทะเบียนผู้พัก (ร.ร.4) ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พัก ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 22 ตอนพิเศษ 85 ง ลงวันที่ 14 กันยายน 2548

การจัดเก็บทะเบียนผู้พักและบัตรทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องเก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี และต้องให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้

การส่งสำเนาทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียน ทุกสัปดาห์ แล้วให้นายทะเบียนทำใบรับมอบให้ไว้เป็นสำคัญ หากโรงแรมใดอยู่ห่างไกลหรือไม่สามารถส่งได้ตามกำหนดดังกล่าวให้ นายทะเบียนพิจารณากำหนดระยะเวลาส่งสำเนาดังกล่าวแล้วแจ้งให้ผู้จัดการทราบ

การดำเนินการกรณีทะเบียนผู้พักที่เก็บรักษาไว้ในโรงแรมสูญหายหรือถูกทำลาย

ในกรณีที่ทะเบียนผู้พักที่เก็บรักษาไว้ในโรงแรมสูญหายหรือถูกทำลายผู้จัดการต้องดำเนินการขอคัดลอกสำเนาทะเบียนผู้พักนั้นจากนายทะเบียนมาเก็บรักษาไว้แทน สำหรับกฎหมายโรงแรมต่างประเทศได้กำหนดในเรื่องการลงทะเบียนผู้พักไว้ดังนี้

ประเทศอังกฤษ

Hotel Proprietors Act นั้น มิได้มีการกำหนดเรื่องการลงทะเบียนผู้เข้าพักไว้แต่อย่างใด

แต่บทบัญญัติแห่ง Aliens orders 1953 และ 1957 กำหนดให้แขกที่พักทุกคนที่มีอายุเกินกว่า 16 ปี ลงทะเบียนชื่อและสัญชาติ

อย่างไรก็ดี Aliens orders นี้ มิได้มีการกำหนดแบบฟอร์มของการลงทะเบียนหรือกำหนดให้มีสมุดเฉพาะเพื่อการนี้ไว้แต่อย่างใด แต่เจ้าสำนักโรงแรมมีหน้าที่ที่จะต้องเก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้ตำรวจตรวจสอบได้ตลอดเวลาเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน

ภายใต้ Aliens orders นี้ บุคคลที่ถือสัญชาติสหราชอาณาจักรและสัญชาติของประเทศเครือจักรภพไม่ต้องแจ้งที่อยู่ต่อเจ้าสำนักโรงแรมเพียงแต่แจ้งชื่อและสัญชาติเท่านั้น

ส่วนบุคคลอื่นซึ่งมิได้ถือสัญชาติต่าง ๆ ข้างต้นนี้ จะต้องแจ้งชื่อ สัญชาติ เลขหนังสือเดินทาง วันที่เข้าพักและวันที่ออกจากที่พักด้วย

อย่างไรก็ดี บุคคลซึ่งอยู่ภายใต้ Diplomatic Privileges Act 1964 เช่น ทูต ครอบครัวทูตหรือบริวารนั้น อยู่นอกบังคับของ Aliens orders มีผลให้บุคคลดังกล่าวมิต้องลงทะเบียนใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ข้อมูลของแขกผู้เข้าพักดังกล่าวถือว่าเป็นข้อมูลภายใต้ Data Protection Act 1996 ซึ่งมีผลให้ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งไม่สามารถนำมาเปิดเผยได้เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามคำสั่งศาลเท่านั้น [25]

ประเทศแคนาดา

Section 2 แห่ง Hotel Registration Act กำหนดให้ผู้จัดการหรือเจ้าสำนักโรงแรมมีหน้าที่จัดเก็บข้อมูลผู้เข้าพักทุกคน โดยกำหนดให้มีการลงชื่อ ที่อยู่ของแขกที่พัก วันที่เข้าพักและวันที่ออกจากห้องพัก [26]

อีกทั้ง ในกรณีดังกล่าวเดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล เจ้าสำนักจะต้องจดยี่ห้อพร้อมทั้งเลขทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวด้วย

Section 3 กำหนดให้แขกที่พักจะต้องมีหน้าที่ที่จะแจ้งข้อมูลข้างต้นที่ถูกต้องให้แก่เจ้าสำนักโรงแรม

Hotel Registration Act มิได้กำหนดระยะเวลาที่เจ้าสำนักจะต้องจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ ดังนั้น จึงมีผลให้เจ้าสำนักจะต้องเก็บข้อมูลไว้โดยไม่มีกำหนด เพื่อให้ตำรวจตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ตลอดเวลา

ประเทศสิงคโปร์

Hotels Act มิได้กำหนดเรื่องการลงทะเบียนผู้เข้าพักไว้โดยเฉพาะแต่อย่างใด แต่รัฐมนตรีสามารถใช้อำนาจตาม Section 13 แห่ง Hotels Act ออกกฎเกณฑ์ให้เจ้าสำนักโรงแรมจัดทำและเก็บรายละเอียดของผู้พักได้ตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร [27]

---

[25] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, "ตารางเปรียบเทียบกฎหมายโรงแรมของต่างประเทศ," เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) 23 พฤษภาคม 2544. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

[26] เรื่องเดียวกัน.

[27] เรื่องเดียวกัน.

ประเทศออสเตรเลีย

Hotel Keepers Act นั้น ไม่มีการกล่าวถึงมาตรการควบคุมทะเบียนผู้พักในโรงแรมแต่อย่างใด

จะเห็นได้ว่ากฎหมายของประเทศแคนาดาให้ความสำคัญต่อการลงทะเบียนผู้พักอย่างมาก โดยกำหนดให้บันทึกรายละเอียดของรถยนต์ กรณีที่แขกเข้ามาพักโดยนำรถยนต์มาด้วย

อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการประการอื่นๆ *

นอกจากหน้าที่ที่ผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมตามมาตรา 34 หน้าที่ในการจัดทำบัตรและทะเบียนผู้เข้าพักและการส่งทะเบียนผู้เข้าพักให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา 35 และมาตรา 36 แล้ว ผู้จัดการยังมีหน้าที่ต่อไปนี้อีก

(1) ดูแลไม่ให้บุคคลใดหลบซ่อนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรมในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม

(2) แจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบโดยทันที ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีหรือได้มีการหลบซ่อนหรือมั่วสุมหรือการกระทำผิดอาญาขึ้นในโรงแรมตามข้อ (1)

3.3.7 การปฏิเสธไม่รับบุคคลเข้าพักในโรงแรม *

โดยหลักการโรงแรมมีหน้าที่ที่ต้องรับบุคคลที่ประสงค์เข้าพักในโรงแรม แต่ผู้จัดการมีอำนาจที่จะปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) มีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าบุคคลนั้นจะเข้าไปหลบซ่อน มั่วสุม หรือกระทำการใดอันเป็นความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม หรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักอื่นในโรงแรม

(2) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นไม่สามารถจ่ายค่าห้องพักได้

(3) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

ในกรณีตามข้อ 3 ถ้าผู้จัดการรับบุคคลนั้นเข้าพักจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อทราบด้วย

(4) มีเหตุอันสมควรประการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด(ยังไม่มีการกำหนด)

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 155.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 159.

เหตุที่ต้องกำหนดเหตุปฏิเสธผู้พักเนื่องจากแต่เดิมโรงแรมบางแห่งปฏิเสธผู้พักที่คนไม่ต้องการ ทำให้ภาพลักษณ์ประเทศไทยในสายตานักท่องเที่ยวต่างประเทศไม่ดี จึงต้องบัญญัติให้ปฏิเสธไม่ให้บุคคลเข้าพักกับเมื่อมีเหตุตามกฎหมายบัญญัติ

3.3.8 การควบคุมและการอุทธรณ์ [28]

อำนาจของนายทะเบียนในการสั่งระงับการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการ *

เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นหรือดำเนินการแก้ไขได้ตามที่เห็นสมควร

(1) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออก ตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว

(2) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามอำนาจหน้าที่

การกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติ

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการไม่ระงับการกระทำ หรือดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของนายทะเบียนในข้างต้น ให้นายทะเบียน**มีหนังสือแจ้ง**ให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติให้ถูกต้องภาย**ในเวลาที่กำหนด** ซึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน

การสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม *

ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือนให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีเป็นผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน 15 วัน ซึ่งจะต้องไม่เกิน 4 ครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยประกาศกระทรวง

---

[28] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม.(เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 160.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 160.

(2) ในกรณีเป็นผู้จัดการ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่งภายในเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน

การเพิกถอนใบอนุญาต *

นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการผู้ใดมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย

(2) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม หรือเคยได้รับหนังสือแจ้งคำเตือนจากนายทะเบียนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด (ตามมาตรา 40 วรรคสอง (2)) และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 40 วรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่

(3) ใช้หรือยินยอมให้ใช้โรงแรมเป็นสถานที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลและผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคลมีพฤติการณ์ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเหตุในการเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเป็นบุคคลธรรมดา ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมทราบ และแต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมไม่ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวให้นายทะเบียนดำเนินการสั่ง เพิกถอนใบอนุญาต

วิธีการทำคำสั่งและการแจ้งคำสั่ง *

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต และคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการแล้วแต่กรณี ณ โรงแรมที่บุคคลดังกล่าวประกอบธุรกิจหรือเป็นผู้จัดการ และให้ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่ง เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 162.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 164.

การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน *

ผู้ขอรับใบอนุญาตซึ่งนายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้ขอรับโอนใบอนุญาต ซึ่งนายทะเบียนไม่อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงประเภทโรงแรม เพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักในโรงแรมอันมีผลกระทบถึงโครงสร้างของโรงแรม เปลี่ยนชื่อโรงแรม ไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ไม่อนุญาตให้เลิกกิจการ หรือให้เลิกกิจการภายใต้เงื่อนไขและวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด หรือผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งถูกสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม หรือผู้จัดการซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการโรงแรม มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งของนายทะเบียน

การวินิจฉัยอุทธรณ์ *

ให้คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมพิจารณาและมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และนายทะเบียน โดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน ในระหว่างที่มีการอุทธรณ์ดังกล่าวให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้จัดการ หรือผู้ขอรับโอนใบอนุญาตแล้วแต่กรณีดำเนินกิจการต่อไปได้ เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการเพราะมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ใช้หรือยินยอมให้ใช้โรงแรมเป็นสถานที่กระทำความผิดอาญาเฉพาะฐานความผิดที่กำหนด

จะเห็นได้ว่ากฎหมายใหม่ได้บัญญัติขั้นตอนโดยละเอียด ซึ่งให้ผู้ปฏิบัติสามารถทราบได้ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร ทำให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3.3.9 การชำระค่าธรรมเนียม* [29]

ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมมีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมใน 4 ลักษณะดังต่อไปนี้

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 164.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 166.

[29] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

(1) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม (ชำระครั้งแรกเมื่อได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม) ในอัตราฉบับละไม่เกิน 50,000 บาท

(2) ค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ชำระเมื่อได้รับใบอนุญาตเมื่อมีการต่ออายุใบอนุญาต ในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (ครั้งแรก)

(3) ค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาต กรณีขอออกใบแทนใบอนุญาตกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ในอัตราฉบับละไม่เกิน 200 บาท

(4) ค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมต้องชำระค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจโรงแรมตามจำนวนห้องพักของโรงแรม เป็นรายปีในอัตราปีละไม่เกิน 80 บาทต่อห้อง

ค่าธรรมเนียมตามข้อ (1) – (4) จะจัดเก็บได้ต่อเมื่อมีการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมอีกครั้งหนึ่ง โดยในการออกกฎกระทรวงนั้นจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขนาด ลักษณะ หรือประเภทของโรงแรมก็ได้ ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าว จึงออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมไปก่อนและกำหนดเงื่อนไขว่าจะต้องชำระเมื่อมีการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว

3.3.10 พนักงานเจ้าหน้าที่* [30]

พนักงานเจ้าหน้าที่ คือ บุคคลผู้ซึ่งนายทะเบียนแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กำหนด โดยแต่งตั้งจาก

(1) ข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป หรือ

(2) ข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับสามขึ้นไป หรือ

(3) ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ระดับสามขึ้นไป

อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ *

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 166.

[30] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

(1) เข้าไปในโรงแรมเพื่อตรวจสอบใบอนุญาต ทะเบียนผู้พัก บัตรทะเบียนผู้พัก สภาพและลักษณะของโรงแรม หรือตรวจสอบห้องพักที่ว่างหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของโรงแรมที่เปิดใช้ร่วมกัน หรือเข้าไปในโรงแรม ตรวจสอบจำนวนและประวัติของพนักงานโรงแรม

(2) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของโรงแรมมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

เวลาในการปฏิบัติงาน *

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีช่วงระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(1) ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก (เวลากลางวัน) ในกรณีตรวจสอบใบอนุญาต ทะเบียนผู้พัก บัตรทะเบียนผู้พัก สภาพและลักษณะของโรงแรม การตรวจสอบห้องพักที่ว่าง หรือส่วนของโรงแรมที่เปิดใช้ร่วมกัน

(2) ในเวลาทำการในกรณีตรวจสอบจำนวนและประวัติของพนักงานโรงแรม เวลาทำการ หมายถึง เวลาทำการของแผนกหรือฝ่ายที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่จัดเก็บประวัติของพนักงานโรงแรม

(3) ในเวลาหลังพระอาทิตย์ตกจนถึงพระอาทิตย์ขึ้น (เวลากลางคืน) หรือนอกเวลาทำการ ในกรณีที่ได้ลงมือทำการตรวจสอบในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้วแต่ยังดำเนินการไม่เสร็จถ้าใกล้จะเสร็จสิ้นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหากเนิ่นช้าในการตรวจสอบจะมีการปกปิดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารหรือหลักฐานไปจากเดิม

ข้อปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ *

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวและหนังสือมอบหมายจากนายทะเบียนแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้นายทะเบียนออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามรูปแบบในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2548

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จะเข้าไปตรวจโรงแรมได้จะต้องเข้าเงื่อนไขตามมาตรา 45 ที่พระราชบัญญัติโรงแรมฉบับเดิมได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อย่างกว้างขวาง

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 166.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 167.

3.3.11 บทกำหนดโทษ [31]

กำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 มี 2 ลักษณะ คือ กำหนดโทษที่เป็นโทษทางอาญา และกำหนดโทษที่เป็นโทษปรับทางปกครอง

โทษอาญา *

โทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มี 3 ฐานความผิด ได้แก่

(1) เปิดดำเนินกิจการโรงแรมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

(2) เป็นผู้จัดการโรงแรมโดยไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย หรือไม่แจ้งมีเป็นผู้จัดการให้นายทะเบียนทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) แจ้งรายการเท็จลงในบัตรทะเบียนผู้พักหรือทะเบียนผู้พัก หรือขัดขวางหรือ ไม่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษปรับทางปกครอง *

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดโทษปรับทางปกครองในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้รับโอนใบอนุญาต หรือผู้จัดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ไว้ดังนี้

ฐานความผิด	อัตราโทษ
- ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมดำเนินการ เปลี่ยนแปลงประเภทโรงแรม เพิ่มหรือลดห้องพักในโรงแรมอันมีผลกระทบถึงโครงสร้างของโรงแรม โดยไม่ได้รับอนุญาต	- ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับรายวันอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาท
- ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเปลี่ยนชื่อโรงแรม โดยไม่ได้รับอนุญาต	- ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับรายวันอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาท
- ไม่ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายใน 30 วัน	- ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

---

[31] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

*. ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 174.

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 169.

ฐานความผิด	อัตราโทษ
นับแต่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ	
- โอนใบอนุญาตโดยไม่ได้ขออนุญาตจากนายทะเบียน	- ปรับไม่เกินห้าแสนบาทและปรับรายวันอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาท
- ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเลิกกิจการโดยไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน	- ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท
- ไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบเมื่อโรงแรมได้รับความเสียหายจากอัคคีภัย หรือภัยอันตรายใด ๆ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ภัยสิ้นสุดลง	- ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท
- ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมไม่จัดให้มีผู้จัดการโรงแรม	- ปรับไม่เกินห้าแสนบาทและปรับรายวันอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาท
- เป็นผู้จัดการโรงแรมโดยไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย หรือไม่แจ้งการเป็นผู้จัดการให้นายทะเบียนทราบ	- ปรับไม่เกินห้าแสนบาทและปรับรายวันอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาท
- ไม่แต่งตั้งผู้จัดการแทนเมื่อผู้จัดการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เกิน 7 วัน หรือไม่แต่งตั้งผู้จัดการแทนภายใน 7 วัน นับแต่ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งและยังไม่สามารถแต่งตั้งผู้จัดการคนใหม่ได้ และไม่แจ้งต่อนายทะเบียนทราบภายใน 3 วัน นับแต่ได้ตั้งผู้จัดการแทน	- ปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท
- ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ 1. ไม่จัดให้มีป้ายโรงแรมตามมาตรา 20 ติดไว้หน้าโรงแรม 2. ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม 3. ไม่จัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ที่หน้าห้องพักทุกห้อง 4. ไม่จัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม 5. ไม่จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมและห้องพักทุกห้อง หรือไม่จัด	- ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท และปรับรายวันอีกวันละไม่เกินหนึ่งพันบาท

ฐานความผิด	อัตราโทษ
ให้มีป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรม 6. ไม่จัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดตามที่มาตรา 675 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไว้ในโรงแรมและห้องพักทุกห้อง	
- ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการไม่ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใด ๆ ขึ้นในโรงแรม	- ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
- ไม่จัดให้มีการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พักในทันทีที่มีการเข้าพักตามที่กฎหมายกำหนด	- ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
- ไม่เก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักไว้เป็นเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี และต้องอยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้	- ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
- ไม่ลงรายการเกี่ยวกับผู้เข้าพักลงในบัตรทะเบียนผู้พักหรือทะเบียนผู้พักให้ครบถ้วนทุกรายการ	- ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- ไม่ส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทุกสัปดาห์	- ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
- ไม่ดำเนินการคัดลอกสำเนาทะเบียนผู้พักจากนายทะเบียนมาเก็บรักษาไว้ในกรณีที่ทะเบียนผู้พักที่เก็บรักษาไว้ในโรงแรมสูญหายหรือถูกทำลาย	- ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการกระทำการหรืองดเว้นไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการประกอบธุรกิจโรงแรมของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นการกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

3.3.12 บทเฉพาะกาล * [32]

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ ดังนี้

(1) ใบอนุญาตให้เปิดดำเนินกิจการโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2548 ซึ่งเป็นวันสิ้นอายุใบอนุญาต

(2) ผู้ใดประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนหรือในวันที่ 12 พฤษภาคม 2548 อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทโรงแรม ซึ่งออกตามความในมาตรา 13 ใช้บังคับเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้ผู้นั้นประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน ในกรณีที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทโรงแรมดังกล่าวกำหนดให้โรงแรมต้องมีสถานที่จอดรถเพียงพอสอดคล้องกับจำนวนห้องพัก หรือกำหนดมิให้โรงแรมตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ใดก็ตาม ในกรณีนี้มิให้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้บังคับกับโรงแรมที่ยื่นคำขอในข้างต้น

ผู้ขอรับใบอนุญาตซึ่งได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียนในข้างต้น ต้องเลิกประกอบธุรกิจโรงแรมภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาต

(3) ผู้ใดควบคุมและจัดการโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 หรือจัดการโรงแรมซึ่งมีลักษณะของการประกอบกิจการตามคำนิยาม "โรงแรม" ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 อยู่แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะเป็นผู้จัดการต่อไป ให้แจ้งต่อนายทะเบียนภายในวันที่ 12 เมษายน 2548 คือภายใน 30 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ใช้บังคับ เมื่อได้แจ้งแล้วให้เป็นผู้จัดการต่อไปได้จนกว่าจะถูกเพิกถอนใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ ในกรณีนี้มิให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือมีประสบการณ์ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมกำหนดหรือต้องมีหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการโรงแรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมกำหนดมาใช้บังคับ

(4) คำขออนุญาตเปิดดำเนินกิจการโรงแรมที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่ 12 พฤษภาคม 2548 ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของ

---

* ดูเพิ่มเติมภาคผนวก ก, หน้า 176.

[32] กรมการปกครอง, "พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547" เอกสารคู่มือปฏิบัติงานกิจการโรงแรม. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

นายทะเบียน และการอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อหรือยี่ห้อ ให้ย้ายสถานที่ หรือให้เพิ่มหรือลดจำนวนห้องสำหรับพักที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 โดยอนุโลม ในกรณีที่การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตให้เปิดดำเนินกิจการโรงแรมในข้างต้นมีข้อแตกต่างไปจากการขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ให้การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติตามให้ถูกต้องภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้คำขอรับใบอนุญาตนั้นเป็นอันตกไป

(5) บรรดากฎกระทรวง คำสั่ง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 จนกว่าจะมีกฎกระทรวง คำสั่งหรือประกาศตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ใช้บังคับ ซึ่งต้องไม่เกิน 1 ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ใช้บังคับ

จากที่ได้วิเคราะห์สาระสำคัญพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 มาจะพบว่าพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้ปรับปรุงข้อจำกัดและอุปสรรคของพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478 ในส่วนของการกำกับธุรกิจโรงแรม แต่ในด้านการส่งเสริมธุรกิจโรงแรมจะพบมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมธุรกิจโรงแรมน้อยมาก หากพิจารณาแล้วกฎหมายฉบับนี้ยังมุ่งกำกับธุรกิจโรงแรมเป็นด้านหลัก และในแง่ของการบังคับใช้กฎหมายยังมีอุปสรรคบางประการดังจะกล่าวในบทต่อไป